

Se mottakerliste nederst i dokumentet

Vår saksbehandler
Mina Mjærum Johansen
+47 91 77 58 31

Vår dato
17.02.2020
Deres dato
27.02.2020

Vår referanse
19/00883-7
Deres referanse

Innspill til høring om melkekvoteleie fra Østfold Bondelag

Østfold Bondelag viser til e-post mottatt 19. desember 2019 angående høring om leie av melkekvoter med tilhørende notat fra Norges Bondelag. Østfold Bondelag har sendt saken ut på høring til våre 24 lokallag og to produsentlag i Tine, og vi har mottatt høringssvar fra 16 lokallag, to produsentlag og ett enkeltmedlem. Disse har i tillegg til notatet vært grunnlaget for fylkeslagets behandling av saken, som endte med behandling på fylkestyrets møte 27. februar 2020.

Først og fremst vil Østfold Bondelag takke for et grundig og godt notat, som belyser problemstillingene i spennet mellom en økt liberalisering av kvotereguleringen, som har vært ønsket politikk, og Norges Bondelags årsmøte sitt ønske om å øke andelen eid kvote blant aktive melkeprodusenter og å få ned kvoteprisene.

A. Deler fylkeslaget de vurderingene som er gjort og anbefalingene? Har man andre vurderinger og anbefalinger?

På dette spørsmålet vil Østfold Bondelag svare på hvert enkelt av de fem foreslåtte tiltakene i årsmøtet.

1. Fjerne muligheten for fremleie av mjølkekvote

Anbefaling: Det anbefales å sette forbud mot både å leie inn og leie ut kvoter i samme kvoteår for nye avtaler eller fornying av avtaler.

Østfold Bondelag støtter både tiltaket og anbefalinga, til tross for at dette vil gi mindre fleksibilitet i en oppbyggingsfase. Tiltaket bør innføres for nye avtaler, slik at eksisterende avtaler utløper det avtaleåret de går ut.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Løkenveien 4
1811 ASKIM

Østfold Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Løkenveien 4
1811 ASKIM

Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
69 89 81 50

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto: 8101.05. 91392

E-postadresse:
ostfold@bondelaget.no

Internett:
bondelaget.no/ostfold eller nettbonden.no

Vår dato
27.02.2020

Vår referanse
19/00883-7

2. Fjerne muligheten for kjøp av kvote hvis produsenten ikke er i aktiv drift. Det må kunne gis mulighet til å søke om dispensasjon for brukere som ønsker å starte opp mjølkeproduksjon innen en gitt frist etter kvotekjøp.

Anbefaling: Så lenge en ikke har et kontrollerbart aktivitetskrav for samdriftsdeltakere anbefales det ikke at det gis anledning til å kjøpe kvote avgrenset til bare gjelde melkeprodusenter i aktiv drift.

Østfold Bondelag støtter anbefalinga, men mener at tiltaket bør innføres dersom man finner en god måte å skille mellom passive og aktive kvoteiere.

3. Inndra andel av kvote som ikke har vært produsert de siste fem åra – differansen mellom produsert volum og gjennomsnittlig kvotefylling i landet (94 % per nå). Dersom det er leid kvote som ikke er produsert, er det den som skal inndras.

Anbefaling: Det anbefales ikke å innføre et system der en inndrar melkekvote med differansen mellom foretakets egen kvoteoppfylling og gjennomsnittlig kvoteoppfylling for landet, og i hvert fall ikke da inndra innleid kvote. Dette vil være en stor inngripen i eiendomsretten som vi mener er mer negativt enn den positive effekten av forslaget.

Østfold Bondelag mener at tiltaket vil være en altfor stor inngripen i den private eiendomsretten, samt føre til uheldige utslag på gjennomsnittlig kvoteoppfylling. Vi er følgelig enige i anbefalingen om å ikke innføre et slikt system.

4. Sette begrensning for hvor lenge ei kvote kan sove/leies ut, slik at man ikke kan sitte på en produksjonsrettighet til «evig tid», uten å ta opp produksjonen igjen.

Anbefaling: Så lenge en ikke har et kontrollerbart aktivitetskrav for samdriftsdeltakere anbefales det ikke at det settes en tidsbegrensning på hvor lenge ei kvote kan være utleid. Dersom det likevel skal innføres en tidsbegrensning bør tidsbegrensningen ikke settes for kort, i hvert fall ikke kortere enn 5 år for å begrense de negative sidene dette vil gi for kvoteleierene gjennom redusert forutsigbarhet.

Østfold Bondelag mener prinsipielt at utøvende matprodusenter skal ha mulighet til å eie sine egne produksjonsmidler. Østfold Bondelag har derfor foreslått å sette en tidsbegrensning på kvoteleie på maksimalt 5 år ved første gangs utleie i flere foregående jordbruksoppgjør. Etter at utleieperioden er over skal kvota selges, legges sovende eller man skal gjenoppta produksjonen på den.

For at samdriftene ikke skal påvirkes negativt må disse få et positivt unntak i kvotereguleringen. Dette krever en politisk vilje, noe vi tror kan være mulig med dagens mindretallsregjering eller etter Stortingsvalget 2021.

På noe lengre sikt, for eksempel innen 2030, ser Østfold Bondelag for seg at ordninga med kvoteleie bør opphøre fullstendig.

Østfold Bondelag tror ikke at potensialet for fiktive samdrifter (samdrifter med én eller flere passive eiere) vil bli en like stor utfordring som tidligere. For det første er det færre foretak med melkekvote, og for det andre er det nå felles kvotetak på 900 000 liter. Tidligere var det ulikt kvotetak mellom enkeltforetak og samdrifter, noe som var en sterk driver til å produsere melk i samdrift.

5. Den som har leid melkekvota skal ha forkjøpsrett til leid kvote ved endt leieperiode.

Anbefaling: Det anbefales ikke å innføre et system med forkjøpsrett av innleid kvote. Forslaget vil innebære en stor inngripen i eiendomsretten som vi mener vil gi mer negative enn positive effekter av forslaget.

Østfold Bondelag støtter anbefalinga om å ikke innføre forkjøpsrett for leid kvote, da dette er et for stort inngrep i eiendomsretten. Oppkjøp etter endt leieperiode er fullt mulig å innlemme i privatrettslige avtaler, og vi mener at det er bedre enn statlig regulering av hvem som skal kunne kjøpe melkekvote.

B. Har fylkeslaget forslag til hvordan en skal skille mellom reelle samdrifter og samdrifter med skjult kvoteleie?

Østfold Bondelag er sterkt imot å innføre et GPS-basert registreringssystem, da dette vil stride med personvernet etter vårt syn. Det er også relativt enkelt å manipulere systemet, og det gjør det utfordrende å kontrollere, noe som også taler imot å innføre et slikt system.

Noen av innspillene vi har mottatt peker på å bruke regnskapet eller grovfôrareal til å finne samdriftsdeltakernes aktivitetsgrad. Når det gjelder regnskap har dette vært forsøkt tidligere, og funnet utfordrende å skille aktive og passive eiere. Når det gjelder grovfôrareal vil dette være en pekepinn, men også en stor inngripen i drifta, da man kan tenke seg at arealene drives i samdrifta, og at det enkelte år ikke er grovfôr, men for eksempel korn, på en av eiendommene som følge av vekstskifte.

C. Er det andre endringer i kvoteordningen som fylkeslagene mener bør foretas? Hvilke og hvorfor?

a. Fjerne muligheten for kvoteleie, regulere pris på leie av kvote eller statlig organ for tildeling av kvoter

Østfold Bondelag mener prinsipielt at utøvende matprodusenter skal ha mulighet til å eie sine egne produksjonsmidler. Vi mener derfor at kvoteleie må utfases på lengre sikt, for eksempel innen 2030, til tross for at dette innskrenker fleksibiliteten som kvoteleie gir i dag. Det må gjøres uten at samdriftene blir skadelidende, noe som krever positive unntak, som igjen krever en politisk vilje. Dette tror vi det vil være mulig å oppnå om noe tid.

Vår dato
27.02.2020

Vår referanse
19/00883-7

Østfold Bondelag mener at verken statlig regulering av kvotepris eller tildeling vil være rett vei å gå. For det første er vi usikre på om det sikrer gode nok utviklingsmuligheter for den enkelte produsent. For det andre vil dette trolig være vanskelig å gjennomføre politisk, da det vil kreve mer byråkrati og at kontroll vil kunne være vanskelig, da det vil være mulig å finne andre måter å betale for kvote, som ikke staten vil kunne avdekke, for eksempel gjennom tjenester som jaktleie eller andre goder.

b. Stille krav om salg til staten ved bortdisponering av kvote (likebehandling av kvoter ved salg og utleie)

Østfold Bondelag mener at man må likebehandle kvoter enten de selges eller de leies ut første gang med en obligatorisk statlig andel, der staten kjøper opp sin del. I dag er denne andelen 20 prosent ved salg av kvoter, men Østfold Bondelag ser gjerne at prosentandelen økes. Dette vil virke preventivt mot spekulasjoner etter vårt syn, og være et viktig styringsverktøy ved større endringer i melkevolumet.

Det er viktig at det gjøres unntak for samdrifter, slik at samdriftsdeltakere kan overdra kvoter mellom eierne uten at de må selge ut en andel av kvota til staten. Det vil forhindre at samdrifta tappes for melkekvote, og at man sikrer forutsigbarhet, selv om en av eierne velger å gi seg. Dette krever som tidligere nevnt at samdrifter får positive unntak i kvoteregelverket.

Med vennlig hilsen

Svend Arild Uvaag
Elektronisk godkjent, uten underskrift

Mina Mjærum Johansen

Kopi: Anders Huus/Næringspolitisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Næringspolitisk		Postboks 9354 Grønland	0135 OSLO
Næringspolitisk	Jarle Bergsjø	Postboks 9354 Grønland	0135 OSLO